

דיוקנה של עיר כספית דגל

רים כיום: במקום הכי נמוך, לא, לא כתיב-אבי בלבד, כי אם בכל הארץ כולה.

אם תרצו

במכת ראשון דומה כי צודקים אלה שכבר הכריזו כי מכאן, מנקודת-שפלה זו אפשר רק להוסיף ולשקוע. ברור: האנשים אשר הציבו אישי ציבור כאריה גוראל זה על גשר הפיקור של "ספינת הרגל" שלהם לא יעצרו בעד הספינה הגדולה מלטבוע. ואולי אף מוטב שתטבע. ממילא אין לה עתיד כארץ הזאת.

לעומתם ניצבים כל אלה שאינם מסוגלים לשום הפרדה או הכחנה. הבה נקרא להם "עיוורי צבעים". אלה שרואים מכונית אשפה עירונית וצועקים "שטחים", רואים פועלי-בניין וצועקים "עירפאת", רואים את דן בראמון ברחוב וצועקים "לעברו" — כך מפיו — לך תזדיין בתחת. הם ומנהיגיהם שאינם שונים מהם כלי-כך גם אם האנגלית והצרפתית שגורה בפיהם.

גם מהם לא ניוושו. גם בהם לא תלינו מעולם שום תיקווה. אבל באותה חיפה שחזרה כביכול לשליטת

ובכן, ההכרעה נפלה. אם לא יתערב בכך בית-המישפט, תוסף חיפה — הנחשלת והמוש" חתת מכין עריה הגדולות של ישראל — להישאר עור חמש שנים (בישראל — נצח קטן) בשליטתו המוניציפאלית של האיש שכבר הוזמן פעמיים לחקירה במישטרה וממתין עתה לראות אם יוזמן בשלישית; האיש האחראי לגילוח רבעים ואתרים היסטוריים (ואדי סאליב) מעל פני האדמה ול"הנחה פושעת של רבעים אחרים (המושבה הגרמנית); אהוב הקבלנים (הם תמכו בו כמעט עד אחר) האחראי להרס קריה-כס של הכרמל על-ידי הקמת גורדי-שחקים רווקא על קריה-כס — שיג" עוה-גדולות של בן העיריה המיוזח-אירופית, וא"ר לי חלמו רביה-קומות של ההנדסאי (להבריל מן המהנדס); האיש האחראי לא רק לעבירות על טו"ר המידות שדוח מבקר (מבקר) המדינה הצניע עליהן, כי אם גם למילחמת-חרומה כנגד חושפי השחיתות שבקרב תושביה היות-ראמיצים של עיר רו (ראו צבי נאי ופרשת בית הלוחם — וסימה המר של אותה פרשה).

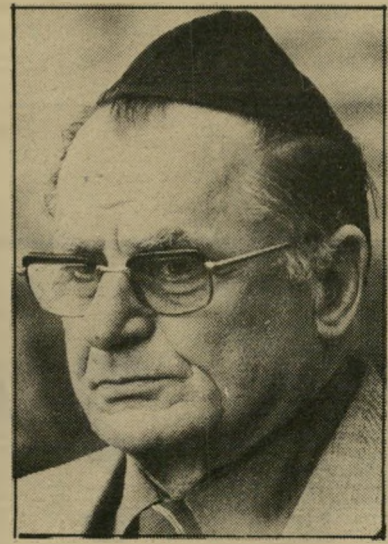
כשכביס רוב הדוק של 42 אחוים, לאחר ליל קלון שאפילו חיפה אינה מורגלת בשכמותו (יוש" בירדש של ועדות קלפי הנוטלים את תיבות הקלפי עימם לבתייהם או משליכים את תוכנם על הרצפה בפתח או במסדרונות אולם ספירת הקולות, אלפי קולות פסולים שראשי ועדות קלפי, אנשי מערך ברובם, כמוכן, לא טרחו לציין על גבי הטופס המיועד לכך על שום מה נפסלו, גיבור העיר המושעה בגין עבירות על טוהר-המידות ה" יושב-כבוד על בימת ועדת הבחירות המרכזית, וכו' וכו' וכהנה וכהנה), נגלה לעינינו בכל אי-הררו האיש המייצג יותר מכל אדם אחר במדינה את מפא"י ה"היסטורית" בלבד (1989; מפא"י זו שובת העצמות ומרסקת האיברים בעת מרד הימאים והתקוממות ואדי סאליב, אשר מנהיגה יצחק רבין שומר על "גולתחת" ב"שטחים", מפא"י שלא לדמה דבר ולא שכחה דבר והיא, כאותו גיבור רומאני, חושה ברעתה לשתות את כוס התרעלה שהגיש לה הגורל עד תומה.

המחזה שאנו מדברים בו אינו טראגי כמוכן. יותר מכל הוא מזכיר את תיאטרון האבסורד של א'ן יונסקו ועמיתיו. ואכן לא בכל יום, ודאי לא בימים כתיקונם, אתה נתקל בחייון מקורי ומתמיה כלי-כך: חיזיון המנצח המובס!

במילים אחרות: ראשי-עירייה שרובם המכריע של תושבי עירו לא רצה בו ואף על פי כן קיבל אותו — מידו אותה מפא"י היסטורית, זו של אחר-החיים. עורפם למיפגתם, בעת שיו ניסתה לשטות בהם עוד הפעם בהצביה שוב קשש חרל-אישים ועימו אותו מנגנון מאוס, שקרני, בראש ספינת הדגל: חיפה זו שבה למדו אנשים להבחין בין בעיות החולין והיומיים ודו-הקיום בשלום של עיר מעורבת אוכלוסייה לבין היסטיות הגדולות והאלימות: חיפה זו שבה הצביעו דפיה משכילים שאינם על הכרמל, ובשכונת דני האמידה, ובאחוזה, ובכרמל הצרפתי ובכונה שאנן, כעד רחמים רבוש (זה שמו הליכוד), פשוט מפני מיל. רמי דותן, מועמד הליכוד, פשוט מפני שהחליטו כי הוא האיש היותר טוב והיותר ראוי לכהונה והיותר מוכשר לנהל את ענייני עירם ולהבטיח להם מינהל מתוקן יותר ופחות ביורוקרטי, — אותה חיפה היא גם ששיררה את המסר החשוב ביותר ששודר ממקום כלשהו בישראל בבחירות האחרונות: אם תרצו — אין זו אגדה.

והרי זוהי רווקא חיפה של הכישלון הצורב, חיפה שלא הצליחה לשבור את העול אשר עליו ובנגדו קמה, חיפה שבה חסרו לה כמה אלפי קולות כדי להשלים את המלאכה. וכך, באורח פרדוקסאלי, כשם שניצחנו של גוראל הוא לאמיתו של דבר תבוסה מחפירה, כך תבוסת יריביו היא ניצחון שאיש לא העז לקוות לה לפני שלושה חודשים.

רנע נדיר בצפון, לא היו אלה אדם אחר או שניים אשר חוללו את המיפנה שכמעט היה, את המהפך שדומה שהוחמק רק באמצעות הפעלת "השיטות" הירועות כאן יפה כלי-כך מן ההיסטוריה. לא אדם אחר ולא שניים, אבל גם לא אלפים.

שולט בכיפה: אריה גוראל, מנצח מובס

המימסר המושחת בן 40 שנות המידבר נפל גם דבר אחר. שכן חיפה זו שבה היפנו עשרות אלפי אנשים את עורפם למיפגתם, בעת שיו ניסתה לשטות בהם עוד הפעם בהצביה שוב קשש חרל-אישים ועימו אותו מנגנון מאוס, שקרני, בראש ספינת הדגל: חיפה זו שבה למדו אנשים להבחין בין בעיות החולין והיומיים ודו-הקיום בשלום של עיר מעורבת אוכלוסייה לבין היסטיות הגדולות והאלימות: חיפה זו שבה הצביעו דפיה משכילים שאינם על הכרמל, ובשכונת דני האמידה, ובאחוזה, ובכרמל הצרפתי ובכונה שאנן, כעד רחמים רבוש (זה שמו הליכוד), פשוט מפני מיל. רמי דותן, מועמד הליכוד, פשוט מפני שהחליטו כי הוא האיש היותר טוב והיותר ראוי לכהונה והיותר מוכשר לנהל את ענייני עירם ולהבטיח להם מינהל מתוקן יותר ופחות ביורוקרטי, — אותה חיפה היא גם ששיררה את המסר החשוב ביותר ששודר ממקום כלשהו בישראל בבחירות האחרונות: אם תרצו — אין זו אגדה.

והרי זוהי רווקא חיפה של הכישלון הצורב, חיפה שלא הצליחה לשבור את העול אשר עליו ובנגדו קמה, חיפה שבה חסרו לה כמה אלפי קולות כדי להשלים את המלאכה. וכך, באורח פרדוקסאלי, כשם שניצחנו של גוראל הוא לאמיתו של דבר תבוסה מחפירה, כך תבוסת יריביו היא ניצחון שאיש לא העז לקוות לה לפני שלושה חודשים.

רנע נדיר בצפון, לא היו אלה אדם אחר או שניים אשר חוללו את המיפנה שכמעט היה, את המהפך שדומה שהוחמק רק באמצעות הפעלת "השיטות" הירועות כאן יפה כלי-כך מן ההיסטוריה. לא אדם אחר ולא שניים, אבל גם לא אלפים.

כאשר מישהו אומר "אני אוהב ספרות" או "אני אוהב ספר טוב", אנו אוחזים בנשק, ובצדק. הרי הספרות הובסת מוזן על-ידי אמצעי-תיקשורת אחרים והיא בחוקת פגז מת. מי שמצויר שהוא אוהב פגרים חשוד באי-ישרו, או, במיקרה הטוב בנקרופיליה. אינני יודע מי היה הראשון שהבחין בכך ובעצם אין זה חשוב. מכל מקום, בעידן הווירי דיאו והטלוויזיה, ובעצם עוד קודם לכן, בימי הדי רדיו והסרטים, הפך הספר למשהו מסוגנן ומלאכותי, שולי במהותו, המתאים אולי לשעות הפנאי, לפני השינה (כסם-ההרגעה מובקת), המבי טיח עיכול טוב של ארוחת-הצהריים. נרמה לי שבקונטקסט הישראלי, כאשר בנת-המורע שלנו, חילונים בני חילונים שכמונו, קיים אולי רק ספר אחד, "ספר הספרים", ועל כל השאר מוטבע חותם הסטנדי של מאות אלפי שנים, יש לרתיעה מהד ספר שרשיש עמוקים יותר ממה שנהוג לחשוב. אבל הספרות, או שמא, התרבות בכללה, הוב"סה כאמור — בסניבו הנוכחי — בעולם כולו. תמים מי שסבור כי קיומם של מוסיאונים גדולים,

כאן נתגלה שוב מה קומץ קטן של אנשים חרורים תחושת שליחות, ולא נטולים רוח לחימה, מסוגלים לחולל בעיר שכבר התרגלה למרוויה, כולל רמת ויהום האוויר הגבוהה במדינה. כאן נתגלה מה מקומון קטן ואמיץ, בהנגת עורכו יוסף בנטל וכתבו הראשי רמי רוזן, כשיתוף פעור לה עם כתבי-חוקרים (investigative reporters) של עיתון ערב ארצי, אנשים כאריה קיול, מרדכי גילת ודני שדה, מסוגלים לתרום לחשיפת נגיעיה וחוליה של עיר, חשיפה שהיא תנאי-הכרחי, אם גם לפעמים לא תנאי-מספיק, להחלמה. כאן נתגלה גם מה קורה בעת שכתבים, עורכים ועיתוראים ממיין זה משתפים פעולה עם חבורת סופרים, אמנים ובעלי מיקצועות חופשיים — בנייהם אני שים כגרשוץ קניספל (איש רכ"ח) — אנשים שעייפו מלשמוע את חבריהם ועמיתיהם מתארים את עירם כעיר החולה ביותר במדינה. וכאן עוד מסר וגם כאן תיקווה. תיקווה לחיים ולעתיד באי רץ הזאת.

לרגע, רק לרגע, לא היו עוד חילונים ומסורתיים, שמאל ומיין, אשכנזים וספרדים. לרגע הדי פעי המשותף, לאו דווקא המפריד, בין אנשים. והרגע הזה נדיר בארצנו, ולכן הוא היה מרגש כלי-כך כבואו.

נכון: הוא לא הספיק. כאמור, חסרו עוד 4000 קולות. אבל כל מי שקורא נכונה את הכתובת שעל הקיר יודע אליכנו כי הם ימצאו אותם קולות חסרים. אם לא על-ידי בית-המישפט או על ריצפת מיסדרונות בית-העירייה של היום, כי אז בקלפיות של מחר ומחרתיים, קלפיות שאותן כבר לא ייקח איש עימו הביתה... כי למדנו את הלכה. עיני כל העם ראו את הקולות.

ואם תשכיל גם מיפגת-העבודה, ואם תשכיל גם תנועת-העבודה בישראל ללמוד את הלכה הזה — אולי עוד תחזור עיר הנמל הצפונית, היא ועמה כל "אנשי הרצון הטוב" של הארץ הזאת, אל אותה ררך שרק בה יש להם עתיד ויש להם תקומה.

האנשים שבכוחם להביא לתמורה כזאת אינם חסרים. הנה הם כבר כאן בעין. מעווי נרעם וחיים רמון ואורה נמיר עד שולמית אלוני ויוסי שריר ורן כהן, מאמיר פרץ ומרדכי וירשובסקי ואברום בורג ועד יאיר צבן וויקטור שמיטוב ואלי דיין ועוד וייצמן וצ'ארלי ביטון. כן, כולל אנשי חר"ש, קר"ח והמתקדמת והרשימה הרמוקראטית. מכל מקום, הטובים שבהם. הגיעה העת לחרול מן החרמות.

והשאלה שמיפגת-העבודה הישראלית חייבת לשאול את עצמה כיום היא: האם אנחנו מוסיפים להתנצר כקו כרלבי-גוראל, הקו שנפרץ פעמים כה רבות והכובי כה הרבה בתריסר השנים האחרונות, שאם כן — אבדנו.

אז שאנחנו מטילים למים את עסקני האתמול וה"ביצועיסטים" של שלוש ומיגני ההיסטוריה והקולות וקואליציות השקר למיניהן, אותם ואת דיגליהם הכוזבים ומליצות השקר שבפיהם ודבק

צפריר גוטליב

איתן קלינסקי

ג'באליה

צְהָרֵי הַיּוֹם בְּגִ'בְּאֵלִיָּה מִתְפַּסֵּים
בְּעֶלְטָה שְׂאִין לָהּ בִּקְרָה,
לֹחַת זְמַנִּים אֲבוּר הַבָּא מִן הַסְּהַר
מְדַדָּה עַל דְּקָרְנֵי תֵיל
פּוֹרֵט נְגוּנֵי מִיתָר קְרוּעַ
בְּעֶלְטָה שְׂאִין לָהּ צֶהָר.

עֶלְטָה מְאֵהִילָה שְׁמֵשׁ סְדוּקָה
גוֹהֶרֶת עַל שֶׁקֶט מֶרְסֵק בְּסִמְטוֹת
קְלוּחֵי שׁוֹפְכֵינ מִשְׁקִים
עֶקוּלֵי מְדַרְגוֹת בְּמִשְׁעוֹל מִן הַסָּף,
בְּבִיבִים בִּינּוֹת קָמוּר שְׁחוֹחַ
וּפְתוּלֵי סִמְטָא

נִרְדְּמוּ כָל הַגְּעֻגוּעִים
פּוֹרְחִים רַק אֲגָרוּפִים וְאֲבָנִים
הַעוֹלִים בְּעֶלְטָה שְׁרוּחָה
סְעָה מִסְעוֹר (י)

בְּעֶלְטָה שְׂאִין לָהּ בִּקְרָה
בְּעֶלְטָה שְׂאִין לָהּ צֶהָר.

(י) תהילים נ"ה 10

הכיסאות שאותו הם נוטלים עימם בדרם מכ" הונה לכהונה, מתפקיד-נפול אחד למישנוה. כל זאת, כדי שאוניית הרגל האמיתית שלנו, תחת קברניטים אחרים, קרובים ורגישים יותר למצי"א את ולמצוקת הימים הקשים האלה, תוסיף ללושט ולא תטכע.

ברכה חברית

דף חדש מברך בזה את עורך כלבו חיפה, יוסי בנטל, על תרומתו לשיפור האווירה הציבורית בעיר ומאחל לו שיעליח בתפקידו הבא לא-מפחות משחצליח בזה שבו סיים בימים אלה.

ספרות כאמצעי תיקשורת. אמצעי-תיקשורת כספרות

קונצרטים ואופרות של מלחינים שמתו לפני מאות שנים, מעידים על קיומה של תרבות היה ותוססת. אירופה, שלא לדבר על אמריקה, מעלה גירה ולועסת שוב ושוב את אותם הדברים במין טיכסיות מפחידה המעלה על הדעת את פולחן המתים המצרי. מי כמונו יודע את כוחה המשקט, המהפנט, הממית, של המסורת, את האירוניה הפנימית הטמונה במושג כמו "חיי נצח". היא מיומנות טכנית אינה מעידה על כלום. היא מעידה — כמו החניטה המושלמת — כמו דימועיה של השחקנית — על היפוכם של דברים. מי שמכיר את פניו העדינות, האמנותיות כלי-כך, של יהודי מנוחץ מעטיפות תקליטים גים של הקונצרט לכינור של מנדלסון, יופתע אולי לראות את אותם פנים ממש, את האיש כולו, שבינתיים כבר הפך לאביר של הוד-מעלתה וזכה בתואר "סר", בקהלי-צופים המוזמן של התוכנית הוולגארית ביותר שמשווקת הטלוויזיה הבריטית לצרכניה: תוכנית הראינות של הקונסיל האוס-טרלי המכנה עצמו "עדנה אבראג". אמנם, לר